

Complexnummer: 514792

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Wolfslaar

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

514793, 514794, 514795, 514796,
514797, 514798, 514799, 514800

Woonplaats

Breda

Gemeente

Breda

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Wolfslaardreef 102, 4834 SP Breda

Complexomschrijving

Omschrijving

De historische buitenplaats Wolfslaar gaat tenminste terug tot de 17de eeuw, maar stamt in de huidige vorm hoofdzakelijk uit de 19de en vroege 20ste eeuw. Vooral de bouw van het huidige huis en koetshuis (1862) en de daarmee gepaard gaande wijziging van het formeel aangelegde park in een aanleg in landschapsstijl hebben het huidige aanzicht bepaald. De buitenplaats bestaat uit enkele vanuit architectuurhistorisch opzicht zeer hoogwaardige gebouwen (huis en koetshuis), aangevuld met meer utilitaire elementen: hekken, ijskelder, moestuin. De begrenzing wordt gevormd door de (deels gemanipuleerde) waterlopen rond het park en de direct daaraan grenzende begroeiing.

Waardering

De historische buitenplaats Wolfslaar, bestaande uit huis, parkaanleg, bijgebouwen enz., is van algemeen belang vanwege: - de parkaanleg in landschapsstijl met slingerende en gebogen lijnen in de vorm van paden, vijvers enz., met centraal daarin het huis; park, huis en andere elementen zijn door middel van de aanleg en de bijbehorende functionele en zichtrelaties zeer sterk op elkaar betrokken, maar zichtlijnen leggen ook verbanden met het omringende landschap; - het typologisch belangrijke en zeer rijk uitgevoerde huis en het eveneens rijke, maar toch in plaats en vormtaal daaraan ondergeschikte koetshuis; - andere onderdelen, zoals de moestuin en de ijskelders; - de zeldzaamheid van zo duidelijk op vermaak gerichte buitenplaatsen, zeker in Noord-Brabant; - de

gaafheid van het park, de andere complexonderdelen en hun onderlinge relaties en de zichtrelaties naar buiten het park.

Monumentnummer*: 514793

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

Woonplaats*

Breda

Gemeente*

Breda

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Wolfslaardreef

Nr*

102

Toev.*

Postcode*

4834 SP

Woonplaats*

Breda

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Ginneken

Sectie*

D

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

2969

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

Het huis Wolfslaar is in 1862 gebouwd in opdracht van Charlotte Cuypers-Storm. Het is een groot langwerpig huis, bestaande uit souterrain, bel-etage, verdieping en kap. Het is drie traveeën diep. De ingangszijde heeft vijf traveeën, de tuinzijde zeven. De entree is bereikbaar via een brede natuurstenen trap. Het pand heeft een klassieke opzet, de detaillering is uitgevoerd in eclectische trant. Het pand is opgetrokken in baksteen, bepleisterd en voorzien van een rijke uitmonstering in natuursteen. De gevels zijn rijk gedetailleerd en geled met lijsten en pilasters.

Het pand heeft een zeer rijk en in hoge mate gaaf bewaard interieur. Op de qua structuur gave bel-etage een royale hal die toegang geeft tot het trappenhuis met bordestrap en tot de zaal aan de tuinzijde. Verder zijn er op de hoeken van het pand kamers en kabinetten. De kelder heeft nog vrijwel geheel de oorspronkelijke indeling, de verdieping slechts ten dele. Er is een apart diensttrappenhuis, zodat bewoners en bedienden elk een eigen circuit hadden. Het interieur bevat vele originele plafonds, vloeren, wandafwerkingen, deuren, schouwen enz., ten dele zelfs nog het zeer rijk uitgevoerde hang- en sluitwerk.

Waardering

Het in 1862 gebouwde huis Wolfslaar is van algemeen belang vanwege:

- het type groot landhuis met royaal ingedeelde bel-etage voorzien van hal, eetzaal, hoofd- en diensttrappenhuis, gerangschikt op een voor Nederland zeldzame wijze;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de classicistische opzet en eclectische detaillering, uitwendig gekenmerkt door een zeer rijke toepassing van natuursteen, inwendig door een belangrijke en fraaie uitmonstering met oude vloer-, wand- en plafondafwerkingen en andere onderdelen;
- de visuele en functionele samenhang met de buitenplaats (aanleg en zichtlijnen die het huis een centrale plaats in het park geven) en de andere complexonderdelen;
- de hoge mate van gaafheid van ex- en interieur en van de samenhang met de buitenplaats;
- de zeldzaamheid van huizen van dit soort type en detaillering.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 514794

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2969

Ginneken

D

2974

Ginneken

D

2975

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Het park wordt gekenmerkt door een afwisseling van open en gesloten partijen door middel van gazons, bosschages, boomgroepen, vijvers en waterlopen. Van de situatie van voor omstreeks 1862 (de bouw van het huidige huis en koetshuis) zijn nauwelijks elementen bewaard gebleven. De aanleg van toen, later nog weer uitgebreid en veranderd, is waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk het werk van tuinarchitect Pierre Lieven Rosseels en eventueel diens zoon.

De entree tot het park wordt gevormd door het hek (5) nabij een vijverpartij (verbreding van de waterloop die de grens van het park volgt) en accidentatie. Een slingerende laan voert naar huis (1) en koetshuis (3). Vanuit het huis en zijn directe omgeving zijn er zichtlijnen naar het noorden en het zuiden. Die naar het noorden over het gazon en de vijver, waarbij de blik naar het aangrenzende open land wordt geleid door middel van verhogingen, boomgroepen en twee solitaire eiken aan weerszijden van de vijver. In de linker verhoging de ijskelder (8). De zichtlijn naar het zuiden voert over het grote gazon, via een sokkel (7) naar de zuidelijke rand waar het park overgaat in een bos met rabatten. Naast het koetshuis bevindt zich de moestuin (4). De wandeling wordt vanaf het huis voortgezet in oostelijke richting, over een brug, naar een driesprong met rododendrons, temidden van eiken. In noordelijke richting voert het pad door een hek (6) langs de rand van de buitenplaats naar hoofdingang (5). In zuidelijke richting voert het pad, eveneens met een gebogen lijn, in langs de grote vijver. Deze gebogen vijver met eilandjes

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

grenst aan bospartijen en gazons. Vanaf het pad is er afwisselend zicht op bos, op de vijver of zelfs over de vijver naar het grote gazon ten zuiden van het huis. Uiteindelijk komt het pad uit bij dat gazon (directe zichtrelatie met het huis), om vervolgens via een bochtig beloop langs de niervormige vijver in het westen van het park weer bij het koetshuis (3) uit te komen. Overigens zijn sommige doorzichten deels dichtgegroeid.

De begrenzing wordt gevormd door de verschillende waterlopen om het park en de direct daaraan grenzende beplanting.

De beplanting wordt nu in hoge mate bepaald door eiken, ook wel door beuken en acacia's, in de bosschages taxus, rododendron en andere altijd groene heesters. Oorspronkelijk was de vegetatie gevarieerder.

Waardering

Het in huidige aanleg in hoofdzaak 19de en vroeg 20ste-eeuwse park is van algemeen belang vanwege:

- de aanleg in landschapsstijl met een uitgekiende afwisseling van open en gesloten gedeelten, vijverpartijen, accidentatie, doorzichten in en buiten het park, alles (tot en met de begrenzing van het park) in slingerende en gebogen lijnen;
- de schoonheid en kwaliteit van de samenstellende onderdelen (gazons, vijvers, waarvan één met eilandjes), ook in relatie tot de bebouwing; - de gaafheid van de structuur van het park;
- de zeldzaamheid van zulke gave parken in landschapsstijl, vrijwel uitsluitend gericht op vermaak, waar juist in Noord-Brabant utilitaire aspecten vaak zo'n grote rol spelen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 514795

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

100

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2969

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Het koetshuis is in 1862 gebouwd in opdracht van Charlotte Cuypers-Storm. Het is een pand op U-vormige plattegrond en heeft een begane grond, mezzanino en kap. Het is opgetrokken in baksteen, bepleisterd en spaarzaam voorzien van natuursteen. De voorgevel heeft vijf traveeën, de middelste drie met dubbele inrijdeuren. De zijgevels kennen drie traveeën, de achtergevel is minder strak gestructureerd. Het pand is uitgevoerd in een rustieke neoclassicistische stijl met banden, rustica enz., relatief rijk maar duidelijk minder elegant dan het landhuis. Zodoende is het functionele onderscheid in de uitvoering benadrukt.

Inwendig kent het koetshuis diverse oorspronkelijke onderdelen en heeft het nog in hoge mate de oude structuur. Remise, stallen en dienstwoning zijn nog herkenbaar.

Waardering Het in 1862 gebouwde koetshuis is van algemeen belang vanwege:

- het bouwtype koetshuis met nevenruimten, relatief groot en luxe uitgevoerd;
- de stoere neoclassicistische vormgeving, terugkomend in een in hoofdzaak symmetrische opbouw, lijstwerk, rustica enz.; gave interieuronderdelen;
- de visuele en functionele samenhang met de buitenplaats, vooral met landhuis en moestuin;
- de hoge mate van gaafheid, vooral van het exterieur en van de samenhang met de buitenplaats; - de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zeldzaamheid van zulke grote koetshuizen, uitgevoerd in een betrekkelijk zeldzame, relatief rijke neoclassicistische stijl.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 514796

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2974

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

De moestuin is een globaal rechthoekig perceel, aan twee zijden toegankelijk via een poort met dubbel hek tussen gemetselde hekpijlers met natuurstenen afdekplaat en terracotta bekroning. De tuin is gedeeltelijk door een muur, gedeeltelijk door hagen omgeven. Gezien de uitvoering van muur en pijlers stamt de moestuin uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Waardering

De moestuin uit de tweede helft van de 19de eeuw is van algemeen belang vanwege:

- de functionele en visuele samenhang met de buitenplaats;
- de gaafheid en zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 514797

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2974

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Hek bij de hoofdingang van het park, waarschijnlijk van omstreeks 1880, bestaande uit twee hardstenen pijlers met verdiept veld in de schacht en bekroond door ijzeren vaas, dubbel hek met gedeeltelijk nog de oorspronkelijke gietijzeren ornamenten. Aan weerszijden smeedijzeren hek.

Waardering

Hek van omstreeks 1880, van algemeen belang vanwege:

- de functionele en visuele samenhang met de buitenplaats;
- de toepassing van diverse materialen (hardsteen, giet- en smeedijzer).

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 514798

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2974

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Hek bij de achteringang van het park, waarschijnlijk van omstreeks 1880, bestaande uit twee hardstenen pijlers met verdiept veld in de schacht, dubbel hek met grotendeels nog de oorspronkelijke gietijzeren ornamenten. Aan weerszijden smeedijzeren hek. De hekpijlers zijn ver uit elkaar geplaatst.

Waardering

Hek van omstreeks 1880, van algemeen belang vanwege:

- de functionele en visuele samenhang met de buitenplaats;
- de toepassing van diverse materialen (hardsteen, giet- en smeedijzer).

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 514799

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2974

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Natuurstenen voetstuk op het gazon ten zuiden van het huis, bestaande uit een basement en een opstand, voorzien van grote diamantkop, waarschijnlijk van omstreeks 1900.

Waardering

De natuurstenen sokkel van omstreeks 1900 is van algemeen belang vanwege:

- de visuele en functionele samenhang met de buitenplaats, in het bijzonder met de zichtlijnen over het gazon.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 514800

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 9 oktober 2000
Kadaster deel/nr: 12811/12

Complexnummer

514792

Complexnaam

Wolfslaar

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Wolfslaardreef

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

4834 SP

*Woonplaats**

Breda

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Ginneken

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

2974

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Ijskelder, gelegen in een verhoging ten noorden van het huis. De kelder is toegankelijk via een gemetselde poort en ernaast bescheiden keermuren.

Waardering

De ijskelder, waarschijnlijk uit de tweede helft van de 19de eeuw, is van algemeen belang vanwege:

- de functionele samenhang met de buitenplaats, in het bijzonder vanwege de situering nabij een vijverpartij en het huis, vanwege de koelte onder beukenbomen aangebracht;
- de betrekkelijke zeldzaamheid van ijskelders.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Ijskelder